

Arbetarrörelsens nordiska samarbetskommité (s)

**Joint Committee of the Nordic Social Democratic Labour Movement
www.samak.info**

Udtalelse fra SAMAKs ordförandemøde 13. januar 2010 i Helsingfors.

De ordförande fra Nordens socialdemokratiske partier og faglige landsorganisationer udtaler fra mødet den 13. januar 2010 i Helsingfors:

Den økonomiske krise, og især arbejdsløsheden, er vores største politiske udfordring. Samtidig er det vigtigt at arbejde for nye fremskridt i indsatsen for klodens klima.

Fra SAMAKs ordförandemøde den 13. januar 2010 i Helsingfors vil vi derfor pege 3 områder, hvor en særlig indsats er nødvendig for ny fremgang: indsatsen mod arbejdsløsheden, ny stabilitet i den finansielle sektor og en fortsat stærk nordisk indsats for klimaet.

En ny nordisk fremgang kræver en indsats fra alle dele af vores samfund. En indsats som skal tage udgangspunkt i værdier som fællesskab, ansvar og aktiv medvirken. Velfærdssystemet bör upprätthållas genom krisen. Det ger både möjlighet för ökad efterfrågan och fortsatt trygghet, vilket gör att vi kan klara krisen bättre. Som socialdemokratiske partier og faglige landsorganisationer er vi parate til at påtage os ledelsen af vores samfund for at sikre denne nye fremgang.

Den økonomiske krise har ramt Norden med stor kraft. I løbet af krisen har mange tusinde nordiske medborgere mistet deres job. Især den nye langtidsledighed og ungdomsarbejdsløsheden stiller krav om en aktiv indsats.

I dag kan vi konstatere, at de nordiske lande er lykkedes i forskellig grad, når det gælder at mestre denne udfordring. Den socialdemokratiske ledede regering i Norge valgte markante offentlige investeringer, og ikke på skattesænkninger i den første indsats mod krisen. Det har bidraget til mindre stigning i arbejdsløsheden end i Danmark, Sverige og Finland, hvor de borgerlige regeringer reagerede med en svag offentlig indsats, men større skattesænkninger.

Også disse lande havde i udgangspunktet bygget statsfinansiel handlefrihed op til større finanspolitiske tiltag end det, som blev iværksat.

Islands socialdemokratisk ledede regering er ved at bygge landet op igen efter den finansielle krise i oktober 2008. Efter næsten 2 årtier med højrefløjens prioriteringer, var resultatet et sammenbrud, Island bliver nu ledet på baggrund af visionen og værdierne bag det nordiske velfærdssamfund.

Island er nu på vej til økonomisk genopbygning baseret på Islands økonomiske genopbygningsplan, støttet af IMF, de nordiske lande, Polen og Færøerne. En vigtig del af denne proces er et styrket tilsyn med den finansielle sektor samt Islands regerings forpligtelser til at opfylde dets internationale forpligtelser, blandt andet det såkaldte Icesave-spørgsmål.

Nu, på et afgørende tidspunkt i Islands genopbygning, er det vitalt, at de nordiske lande står sammen og fortsætter deres ledelse af støtten til Islands genopbygning ved at fortsætte lånene i overensstemmelse med Islands genopbygningsprogram.

Uanset udgangspunktet så har vores lande nu en fælles udfordring for den kommende tid. Der synes at være en lettelse i den økonomiske krise på vej, men alt tyder på, at der i de kommende år bliver tale om en jobsvag vækst.

For os er krisen ikke overstået, førend vi igen ser markante fald i antallet af arbejdsløse og indsatsen mod ungdomsarbejdsløsheden har vist resultater. Kun en jobstærk indsats kan løse krisen.

Nogle taler allerede om behovet for en såkaldt exit-strategi fra den særlige stimulanspolitikken, men for os er der ingen tvivl, nu er der i stedet for brug for en entry-strategi til arbejdsmarkedet for de arbejdsløse.

I alle de nordiske lande er der brug for en ny aktiv arbejdsmarkedspolitik. Der skal sættes markant på efteruddannelse og kompetenceudvikling for de nye ledige og særligt de langtidsledige. Der er brug for en særlig stærk indsats for de unge arbejdsløse. Her har virksomheder, private såvel som offentlige, et særligt ansvar. Vi må arbejde for at forhindre at unge falder ud af uddannelsessystemet – et gennemført uddannelsesforløb er en god forsikring mod arbejdsløshed.

Samtidig er der fortsat brug for at styrke den økonomiske aktivitet. Her er målrettet fælles indsats, for eksempel med grønne vækstpakker, et vigtigt udgangspunkt.

Desværre ser vi, at de borgerlige partier i Norden møder den økonomiske krise med hovedvægt på skattesænkninger, der giver mest til de, der i forvejen har de største indtægter. Denne borgerlige politik fører ikke til nogen markant forbedring af økonomien, til gengæld forværrer det situationen for den fælles offentlige økonomi. Resultatet er ikke mange nye jobs, men derimod ny offentlig gæld og problemer med kvaliteten i vores fælles velfærd.

Krisen kan ikke løses i de enkelte lande. Det kræver internationalt samarbejde. I den forbindelse støtter vi de europæiske socialdemokraters, PES', forslag til en koordineret EU-indsats mod arbejdsløsheden og ny økonomisk fremgang i Europa.

EU står nu overfor den fornyelse af den såkaldte Lissabon-strategi. Det er vigtigt, at EU's ny 2020-strategi sikrer nye jobs og bedre jobs i Europa, når den europæiske økonomi skal moderniseres.

Vi vil understrege, at på samme tid som 2020-strategien bør føre til markant flere grønne jobs indenfor miljø og fornybar/vedvarende energi, så er det også vigtigt, at der skabes andre jobs i industri og service. EU's oprindelige Lissabon-strategi udsprang blandt andet fra initiativer taget af de nordiske socialdemokrater og fagbevægelsen. Nu har vi et fornyet ansvar for at bidrage til en 2020-strategi med fokus på flere moderne jobs. Det vil derfor være et vigtigt punkt i vores arbejde i SAMAK i den kommende tid.

Østersøregionen er i dag et mere sammenhængende arbejdsmarked end før. Derfor er det vigtigt at udvikle Østersøregionens samarbejde om bedre økonomi og nye jobs.

Udviklingen på de finansielle markeder var en af hovedårsagerne bag den økonomiske nedgang. Det er vigtigt, at vi i fremtiden har større stabilitet i den finansielle sektor. Dette kræver bedre reguleringer af den finansielle sektor, og vi støtter det internationale arbejde på dette område. Markedet kan ikke regulere sig selv. På dette område kan samarbejde i Norden have en særlig betydning, fordi vores finanssektor har et stærkt fælles nordisk præg. Regulering af finanssektoren kan med stor fordel ske på nordisk basis.

Indgreb mod bonusordninger er et skridt på vejen, men det er kun en start. Derfor støtter vi de europæiske socialdemokraters indsats for beskatning af finansielle transaktioner, og vi støtter den fælles-nordiske indsats for aftaler med de såkaldte skatteparadiser.

Norden er gået forrest med indsatsen overfor skatteparadiserne, og det er en indsats, vi skal fortsætte og forstærke. Det er nu, vi kan sikre opbakning til aftaler mod skatsnyd via skatteparadiserne, og det er et vigtigt skridt for den gennemsigtighed, der skal sikre ny finansiell stabilitet til gavn for almindelige borgere og virksomheder.

FNs klimatopmøde i København blev desværre ikke det globale gennembrud for klimaet, som vi havde håbet. Der blev opnået en aftale mellem mange lande. Der er enighed om målet med max. 2 graders forøgelse af temperaturen. Og der er enighed om de rige landes ansvar for udviklingslandenes tilpasning til mere klimavenlig vækst. Til gengæld blev aftalen hverken juridisk bindende eller forpligtende, når det gælder den konkrete reduktion af CO₂-udslip.

De nordiske socialdemokrater og fagbevægelsen mener, at der nu må gøres en ekstra-ordinær indsats for, at der inden længe etableres juridisk forpligtende mål for CO₂-reduktionen, og at alle lande må være åbne overfor kontrollen med klimaindsatsen.

Det er et arbejde, der skal gøres gennem en international politisk indsats. Samtidig må vi styrke vores klimaarbejde på hjemmebanen. At topmødet i København ikke gav det ventede resultat, betyder ikke, at vi selv kan vente med den nødvendige indsats.

De nordiske lande må fortsætte og forstærke arbejdet med udvikling af klimavenlige økonomier. Derfor er det blandt andet vigtigt med grønne vækstpakker i forbindelse med indsatsen mod arbejdsløsheden. Överalt i Norden kan medarbejdere og virksomheder i fællesskab sikre nyt fokus på energibesparelser og klimavenlige løsninger. Alla jobb kan vara gröna jobb. At den energieffektive industri flytter sin virksomhed fra Norden til udviklingslande mindsker ikke CO₂-udslippet i verden, tværtimod. Det nordiske el-samarbejde kan også effektiviseres.

De nordiske socialdemokrater og faglige landsorganisationer vil fortsætte diskussionerne om beskæftigelsen, den finansielle sektor og klimapolitikken i den kommende tid, blandt andet på den 23. Nordiske Arbejderkongres den 7. – 9. juni 2010.

SAMAK er det nordiske forum for socialdemokraterne og fagbevægelsen. Ordförande for SAMAK er Jutta Urpilainen, ordf. for SDP, Finland.

I SAMAK deltager de socialdemokratiske partier fra Finland, Sverige, Danmark, Norge, Island, Grønland, Færøerne og Åland. Videre deltagere de faglige landsorganisationer LO i Danmark, Sverige og Norge, SAK/FFC i Finland og ASI i Island.

SAMAK har en lang og stolt tradition for samarbejdet mellem socialdemokraterne og fagbevægelsen. SAMAK blev etableret i 1886. I de seneste år har SAMAK blandt andet udgivet rapporter om Nordens indsats i klimakampen og den nordiske models betydning i den nye økonomiske krise. SAMAK samler de ordförande for de socialdemokratiske partier og faglige landsorganisationer 1-2 gange om året. Næste gang i forbindelse med den 23. Nordiske Arbejderkongres den 7.-9. juni 2010 i Danmark.